

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPPLEMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

SUA ne vor acorda asistență în formarea continuă a procurorilor-manageri

Pe 6 aprilie curent, dl Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, doctor habilitat, profesor universitar, a avut o întrevedere cu dna Nikki CALVANO, expert, Departamentul de Justiție al SUA, director-adjunct al Biroului de Educație Juridică, Institutul de Leadership în Justiție din cadrul Centrului de

Instruire a Procurorilor Federali din SUA, care a fost asistată de dna Sarah LUM, consilier juridic rezident, și dl Radu FOLTEA, consilier juridic, Oficiul Consilierului Juridic, Ambasada SUA în Republica Moldova.

La întrevedere au mai participat din partea Academiei de Administrare Publică dl Oleg BALAN, vicerector al Academiei, doctor habilitat, conferențiar universitar,

dna Aurelia ȚEPOREDEI, director, Departamentul dezvoltare profesională, precum și dna Cristina PANTEA, șef Secție cooperare internațională a Academiei.

Discuțiile au avut drept obiectiv evaluarea situației existente în republică și acordarea de către partea americană a asistenței în vederea elaborării unor programe de formare continuă a

procurorilor, în special a procurorilor-manageri.

Conducerea Academiei a acceptat propunerile făcute, dat fiind faptul că activitatea procuraturii din țara noastră necesită o reformă profundă, iar pentru aceasta este nevoie de cadre de procurori de înaltă calificare.

„Academia de Administrare Publică dispune de o bază tehnico-materială adecvată pentru desfășurarea cursurilor de formare continuă în domeniul pregătirii procurorilor, - a menționat rectorul Academiei dl Vasile Marina. – De aceea am dori ca SUA să ne ajute la pregătirea multilaterală a procurorilor, acordând o atenție deosebită modului de a gândi și de a acționa al acestora.”

Cor. „F.P.”

Modul de instruire în domeniul statisticii pentru funcționarii publici

Pe 13 aprilie curent, dl Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, doctor habilitat, profesor universitar, a avut o întrevedere cu un grup de reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova, Biroului Național de Statistică, UNICEF, PNUD, UNFPA și UN Women, în cadrul căreia a fost luată în discuție posibilitatea de realizare în cadrul Academiei a Proiectului de instruire în domeniul statisticii pentru funcționarii publici în vederea consolidării Sistemului Statistic Național.

Principalul obiectiv al acestui curs îl constituie îmbunătățirea utilizării datelor statistice disponibile pentru procesul participativ de elaborare, analiză și monitorizare pe probe și dovezi prin con-

solidarea capacităților și competențelor funcționarilor publici la nivel național și local, organizațiilor societății civile, mediului academic și altor actori (utilizatori de informație statistică) de a utiliza corespunzător datele statistice.

La discuție au participat Tamara GEORGHÎȚA, șef Direcție politică de cadre a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, Elena CABAC, consultant principal, Di-

recția politică, planificare strategică și asistență externă a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, Vitalie VALCOV, vicedirector-general al Biroului Național de Statistică, Boris GÂLCA, coordonator de program, UNFPA, Elena LAUR, ofițer de monitorizare și evaluare, UNICEF, Galina CORDOJA, coordonator de programe și finanțe, UN Women, Aurelia SPĂȚARU, manager de proiect, PNUD, precum și

Oleg BALAN, vicerector al Academiei, doctor habilitat, conferențiar universitar, Tatiana ȘAPTEFRĂȚI, director al Departamentului organizarea instruirii al Academiei, doctor, conferențiar universitar.

Părțile au convenit în unanimitate asupra pregătirii și lansării modului de instruire a funcționarilor publici din republică în domeniul statisticii.

Cor. „F.P.”

Președintele interimar a semnat decretul privind constituirea Consiliului Suprem de Securitate în noua sa componență

Președintele interimar al Republicii Moldova, Marian Lupu, a semnat recent decretul privind constituirea Consiliului Suprem de Securitate în noua sa componență.

Consiliul Suprem de Securitate va avea următoarea componență:

Președinte: Marian LUPU,

Președinte interimar al Republicii Moldova, Comandant Suprem al Forțelor Armate.

Secretar: Iurie RICHICIN-SCHI, consilier al Președintelui Republicii Moldova în domeniul apărării și al securității.

Membri: Vladimir FILAT, Prim-ministru, Alexandru STOLANOGLO, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului, Igor CORMAN, președintele Comisiei politică externă și integrare europeană a Parlamentului, Mihai GHIMPU, deputat în Parlament, Iurie LEANCĂ, viceprim-ministru, ministru al afacerilor externe și integrării

europene, Valeriu LAZĂR, viceprim-ministru, ministru al economiei, Eugen CARPOV, viceprim-ministru, Vitalie MARIUȚA, ministru al apărării, Alexei ROIBU, ministru al afacerilor interne, Veaceslav NEGRUȚA, ministru al finanțelor, Alexandru TĂNASE, ministru al justiției, Gheorghe MIHAI, director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Valeriu ZUBCO, procuror general, Dorin DRĂGUȚANU, Guvernator al Băncii Naționale a Moldovei, Viorel CHETRARU, director al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Decretul mai stipulează că Guvernul și autoritățile administrației publice vor prezenta Consiliului Suprem de Securitate informațiile necesare pentru desfășurarea activității și îi vor acorda asistență multilaterală.

Consiliul Suprem de Securitate își desfășoară activitatea în temeiul Constituției Republicii Moldova, Legii securității statului, Legii cu privire la apărarea națională, altor acte legislative și al Regulamentului Consiliului Suprem de Securitate, aprobat de către Președintele Republicii Moldova.

Parlamentul a aprobat raportul de activitate al CCA pentru 2010

După ce a fost criticat atât de opoziție, cât și de deputații din AIE, raportul de activitate al Consiliului Coordonator al Audiovizualului pentru anul 2010 a fost aprobat, dar cu mai multe condiționări. Criticat dur de deputați a fost și noul președinte al CCA Marian Pocaznoi.

Deputatul Corina Fusu a

precizat că votul a fost unul de încredere, dar raportul a fost unul subțire prin conținut și nici în anul curent nu s-au respectat recomandările făcute de Parlament. "Am luat act de acest raport, dar am înaintat și o serie de condiții printre care aprobarea noii strategii de dezvoltare și activitate a CCA și elaborarea unui plan ce prevede procesul de digitalizare a televiziunii din Republica Moldova", a remarcat Fusu.

Deputatul Valeriu Saharneanu /PL/ s-a declarat nemulțumit de activitatea CCA, dar și a actualului președinte al

instituției. "CCA nu este decât produsul regimului comunist. Acum CCA încapă pe mîna unui alt partid, rog să nu prelungim practicile comuniste". Saharneanu s-a arătat, de asemenea, nemulțumit că nici pînă astăzi nu se fac investigații în ce privește obținerea de către canalul NIT a frecvențelor naționale.

Deputații din AIE au adus critici pe marginea raportului pe motiv că acesta ar fi fost mai mult o trecere în revistă și în el nu și-au găsit reflectarea mai multe probleme, printre care și cea referitor la faptul ce se

va întreprinde pentru a evita cazurile de luare de mită, întâlniri des în ultimii ani în rîndul membrilor CCA. Deputații au mai întrebat cum se va proceda cu mesaje ce poartă un caracter vădit erotic și ce măsuri vor fi întreprinse pentru interzicerea filmelor ce promovează violența.

Comuniștii nu au votat pentru aprobarea raportului și au venit cu o serie de critici dure la adresa CCA, dar și a actualului președinte al CCA, pe care l-au acuzat că ar promova interesele unui anumit partid.

Prim-ministrul Vlad FILAT a efectuat o vizită în Republica Franceză

Pe parcursul vizitei din 12-14 aprilie 2011, Premierul a avut întrevederi cu Prim-ministrul Franței, François FILLON, Președintele Adunării Naționale, Bernard ACCOYER, Secretarul general al OIF, Abdou DIOUF, Ministrul pe lângă Ministrul Afacerilor Externe și Europene, responsabil de Co-

perare, M. Henri de RAINCOURT, Secretarul de Stat pentru Comerț exterior, Pierre LELLOUCHE, Secretar de Stat responsabil de transport, Thierry MARIANI.

Tot în cadrul acestei vizite, Vlad FILAT a ținut o alocuțiune la Comisia pentru Afaceri Externe a Adunării Naționale, la care

a participat și Președintele Comisiei, Axel PONIATOWSKI.

De asemenea, Vlad FILAT a ținut un discurs la Institutul Francez pentru Relații Internaționale (IFRI), s-a întâlnit cu reprezentanții comunității moldovenilor din Franța, dar și a vizitat compania „Lactalis”.

„Reforma în domeniul social este una foarte sensibilă”

Notițe de la conferința de presă a dnei Valentina BULIGA, ministrul muncii, protecției sociale și familiei

Se știe, că la sfârșitul lunii trecute Parlamentul Republicii Moldova a adoptat un șir de legi foarte importante, inclusiv Legea asigurărilor sociale de stat, Legea privind compensațiile unice pentru perioada rece a anului și un proiect de lege care a modificat mai multe acte legislative ce țin de pensionare, de anumite prestații sociale de care beneficiază în prezent cetățenii Republicii Moldova.

În legătură cu aceasta, recent, dna Valentina Buliga, ministrul muncii, protecției socia-

efectele crizei economice, care a afectat Republica Moldova profund în anul 2009 și din care reușim să ieșim și să restabilim situația existentă anterior. Pentru a nu afecta angajații și angajatorii, s-a hotărât de a menține și în 2011 tariful total al contribuției în cuantum de 29%, din care 23 % sunt datorate de către angajator și 6% - de către angajat.

La capitolul cheltuieli totale ale Bugetului asigurărilor sociale de stat pentru acest an s-a subliniat că ele vor fi de 9.343187,0

ficiarilor de pensii și de alocații sociale. Toți cei vizați vor primi banii prin intermediul Băncii de Economii, conform aceleiași proceduri ca și anul trecut. Persoanele care nu se vor regăsi în documentele respective vor fi incluse în liste suplimentare. În acest an sunt prevăzute circa 215 mil. de lei pentru cele 11 categorii de persoane care beneficiază de compensații nominative. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, de compensații pentru perioada rece vor beneficia circa 543 mii de persoane.

Răspunzând la întrebările jurnaliștilor, ministrul Buliga a remarcat că reformele începute în domeniul social au menirea să dea anumite rezultate pozitive pentru beneficiari și să-i ajute într-o oarecare măsură pe cei cu venituri mici, vulnerabili, săraci, pentru că acesta și este scopul unui sistem de asistență socială - să răspundă nevoilor oamenilor, dar această evaluare să se facă pe baza veniturilor acumulate. Orice guvern responsabil, a mai spus oficialul, trebuie să facă reforme pentru oameni, dar nu pentru grupuri de funcționari. Ținând cont de realitățile și tendințele demografice existente în țara noastră, reieșind din posibilitățile bugetului, dna ministru a precizat că cel mai mult se dorește de a exclude inechitatea din sistemul de protecție socială, pentru că nu mai poate să fie tolerată această discrepanță și diferență mare între diferite categorii de beneficiari de pensii, de indemnizații, de prestații sociale. Anume de aceea a și fost începută această reformă, a menționat dna Buliga, precizând că „reforma în domeniul social este una foarte sensibilă, pe alocuri neînțeleasă”. Dar, a continuat dumneaei, trebuie să ne gândim strategic la viitorul acestor oameni, la im-

pactul acestor reforme, care să fie unul benefic pentru ei și de aceea necesitatea reformelor nu poate fi pusă în discuție.

La întrebarea unui corespondent, care este cea mai mare pensie în republică, dna Maria Bortă, directorul Casei Naționale de Asigurări Sociale, prezentă la această conferință de presă, a specificat că „la noi nu există noțiunea de pensie maximă. Este noțiunea care s-a calculat în baza contribuției și vechimii de muncă a persoanei concrete. De aceea pensia este individuală pentru fiecare în parte.” În continuare, dumneaei a explicat de ce avem nevoie de noțiunea de pensie minimă. Se știe că pensia minimă este garantată de stat. Deseori pensia calculată este mai mică cu mult decât pensia medie. Dar organele respective nu au dreptul să-o calculeze în mărime de 200 – 300 de lei, deoarece pensia medie generală în țară este de 830 de lei.

În altă ordine de idei, ministrul muncii, protecției sociale și familiei s-a referit la faptul că Republica Moldova are un sistem de pensionare cu adevărat inechitabil. Există diferite vârste de pensionare, unele categorii se pensionează la vârsta de 50 de ani, altele ies chiar și mai devreme, în funcție de profesie.

Se știe că astăzi militarii, după o vechime de muncă de 20 de ani, au dreptul să-și stabilească pensia. Reiese că la 42 de ani un angajat al Ministerului de Interne poate să se pensioneze. Este o vârstă în care cei vizați sunt în depline puteri creatoare, au însușit temeinic profesia, au experiență bogată, într-un cuvânt, sunt apti de a-și îndeplini în continuare munca. Și dacă se întâmplă că vine un nou ministru și nu mai vrea să încheie un nou contract cu asemenea persoane, ele trebuie să plece la pensie.

(Continuare în pag.7)

le și familiei, a ținut o conferință de presă, scopul căreia a fost de a informa opinia publică despre importanța documentelor nominalizate pentru populație. După cum a menționat oficialul, de impactul lor beneficiază aproape fiecare familie din republică, deoarece în fiecare dintre ele există un pensionar, copii, persoane cu dizabilități care beneficiază de ajutor social. Referindu-se la veniturile Bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2011, ministrul a remarcat că el constituie 9.162.420,5 mii lei și sunt în creștere cu 8,9 % față de veniturile executate în anul 2010.

În context s-a specificat că și în acest an au fost păstrate principalele contribuții pentru 2010, ținându-se cont de faptul că și în prezent se resimt încă

mii lei, ceea ce constituie o creștere cu 9,1% față de suma cheltuielilor efectuate în anul 2010.

În cadrul conferinței de presă s-a evidențiat faptul că beneficiarii tuturor tipurilor de pensii și alocații sociale de până la 900 de lei vor primi pentru perioada ianuarie-martie 2011 o compensație socială unică în valoare de 390 de lei. Plata este destinată pentru susținerea familiilor defavorizate în perioada rece a anului când cresc cheltuielile pentru achitarea serviciilor comunale. E important de știut că persoanele din această categorie nu vor fi nevoite să prezinte suplimentar unele acte, deoarece dreptul la compensație unică se va stabili de către Casa Națională de Asigurări Sociale în baza listei electronice a bene-

Cele mai bune practici ale comunităților din țară au fost menționate

Cele mai bune practici ale comunităților din Republica Moldova au fost distinse cu diplome de merit la o Cereemonie națională de premiere, desfășurată la 12 aprilie 2011. Evenimentul constituie o componentă a Programului Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale, implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiativa Sociale (IDIS) "Viitorul", în parteneriat cu Guvernul Republicii Moldova și finanțat de Consiliul European.

Astfel, 7 comunități din Republica Moldova au fost recunoscute public pentru cele mai bune practici ale anilor 2008-2010. "Acest statut de cea mai bună practică înseamnă recunoașterea la nivel național a meritelor nu doar ale administrației publice locale, ci ale întregii comunități, ceea ce sperăm că va încuraja o concurență sănătoasă între localități", a afirmat **coordonatorul de program al IDIS "Viitorul" Olesia Cruc**. La rândul său, **viceministrul dezvoltării regionale și construcțiilor, Veaceslav Guțușu**, a constatat: "Un asemenea program care promovează bunele practici este mai mult decât necesar comunităților locale, fapt demonstrat de interesul față de acest concurs. Această competiție a demonstrat că autoritățile locale știu să facă parteneriate,

să vină cu noi abordări și idei, impresionând prin experiențe inedite la nivel național". **Victor Bodiș, secretar general al Guvernului Republicii Moldova**, a precizat că "Bunele Practici demonstrate de primăriile din țară sunt deosebit de utile, deoarece ele contribuie la îmbunătățirea întregului sistem al administrației publice locale. Eforturile D-voastră sunt și vor fi în permanență susținute de Executiv și succesele care vă caracterizează munca merită toată aprecierea concetățenilor".

Statutul de cea mai bună practică a fost conferit pe trei categorii, după cum urmează:

I. Dezvoltarea economică locală:

1. **Orașul Telenești.** Restructurarea și reformarea serviciului de salubritate a orașului.

2. **Satul Colibași, raionul Cahul.** Promovarea localității și crearea unui mediu favorabil pentru atragerea investițiilor în comunitate.

II. Modernizarea managementului public local:

1. **Satul Calfa, raionul Anenii Noi.** Eficientizarea serviciului de asistență socială și implicarea comunității în activități de prevenire și combatere a fenomenului violenței în familie.

2. **Comuna Budești, municipiul Chișinău.** Politici și strategii locale pentru generația în creștere prin servicii publice performante și proiecte de succes.

III. Buna guvernare:

1. **Satul Vinogradovca, raionul Taraclia.** Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor de educație.

2. **Satul Băhrinești, Florești.** Informarea cetățenilor despre activitatea autorităților locale.

Orașul Ungheni este cel care s-a ales cu o nominalizare specială, pentru crearea unui serviciu public de performanță, și anume un sistem integrat de gestionare a deșeurilor menajere. Aceasta a fost posibil datorită unui parteneriat public-privat cu o companie austriacă. "Am constatat că, mizând pe resursele din bugetul local, nu putem face față acestei probleme și ne-am orientat spre investițiile străine. Am creat o întreprindere mixtă, din care Consiliul local deține 40% din acțiuni. Acum ne putem mândri cu faptul că trei ungheni din patru apelează la acest serviciu public de salubritate", susține primarul de Ungheni, **Alexandru AMBROS**.

În cadrul Programului Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale, alte 5 localități rurale au fost menționate pentru inovație și consecvență:

1. **Comuna Grătiești, municipiul Chișinău.** Antreprenoriat social în comuna Grătiești.

2. **Comuna Bădiceni, raionul Soroca.** Cooperarea intercomunală în scopul prestării serviciilor pentru comunitățile învecinate din raionul Soroca.

3. **Orașul Ștefan Vodă.** Strategii de succes în renovarea infrastructurii sociale a orașului.

4. **Satul Bravicea, raionul Călărași.** Crearea condițiilor pentru dezvoltarea armonioasă a tinerei generații.

5. **Comuna Plopi, raionul Cantemir.** Mobilizarea comunității pentru implementarea proiectelor de menire socială.

Localitățile menționate, pe lângă trofeul "Cea mai bună practică a APL" și diploma de recunoștință, se vor alege cu câte un laptop. Cele 7 comunități câștigătoare au fost selectate din 40 care au participat la concursul național. Juriul a fost format din reprezentanți ai instituțiilor naționale, ai asociațiilor de primari, ai autorităților publice locale, ONG-urilor, din sponsori, oficiali ai Consiliului European din Chișinău. Cereemonia națională de premiere a celor mai bune practici este la cea de-a patra ediție.

Cine caută, găsește

Lucrând împreună cu programul american IREX, am câștigat câteva proiecte. În urma implementării acestora, a fost mobilată școala cu absolut tot ce este necesar pentru elevi, pentru profesori, pentru cabinetul metodic. Valoarea proiectului a fost de circa 200 mii de lei.

În afară de aceasta, am mai câștigat un proiect și, astfel, am avut posibilitatea să înzestram biblioteca cu cărți pentru copii, în grafie latină, de care era mare nevoie. În acest scop a

fost valorificată suma de 11 mii de lei. Plus la aceasta, cu ajutorul unor oameni generoși și buni la suflet, am reușit să construim în curtea școlii o fântână, fiindcă se știe, că la sud apa potabilă nu este de calitate. De la această fântână se aprovizionează doar școala și întrucâtva apa se păstrează mai curată.

Datorită faptului că am câștigat aceste proiecte, autoritățile raionale ne-au susținut și ne-au ajutat să schimbăm toate geamurile la instituția noastră de învățământ.

În rezultatul acestor activități, gimnaziul nostru "Ion Creangă" e inclus în mai multe seminare. Astfel, anul trecut la noi s-au desfășurat două seminare, iar anul acesta au fost organizate încă trei.

Cât voi avea puteri, mă voi strădui să-mi ajut comunitatea, fiindcă îmi place să fac acest lucru și vreau să reușesc cât mai multe. Pentru mine este o plăcere să mă uit în urma mea și să văd că este un lucru făcut din suflet.

Galina LUPU, profesoară de matematică și informatică, comuna Antonești, raionul Cantemir

Metodici și tehnici de evaluare academică

Acesta a fost genericul ședinței ordinare a seminarului metodic al corpului profesoral-didactic al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, care și-a desfășurat lucrările pe 30 martie curent.

Ion Dulschi, șef interimar al Catedrei științe juridice, doctor în istorie, conferențiar universitar, a ținut în debutul ședinței o comunicare la obiectul discuției, referindu-se mai detaliat la sarcinile, obiectivele, rolul și destinația evaluării academice. Dumnealui a atras atenția participanților la seminar asupra celor mai importante funcții ale

evaluării – educativă, selectivă, diagnostică, cibernetică și de feedback, precum și social-economică. Vorbitorul s-a referit, de asemenea, la tipurile de evaluare (inițială, formativă și sumativă (finală)), precum și la formele și metodele de evaluare a rezultatelor academice.

Comunicarea prezentată de Ion Dulschi a stârnit discuții aprinse în rândul celor prezenți, aceștia pronunțându-se în cunoștință de cauză asupra modalităților de evaluare academică a masteranzilor Academiei. O discuție în contradictoriu a provocat, în special, evaluarea orală și în scris, majoritatea înclinând spre aplicarea evaluării orale sau a celei combinate.

Ședința seminarului metodic a fost monitorizată iscusit de Tatiana Șaptefrăți, director al Departamentului organizarea instruirii al Academiei, doctor, conferențiar universitar, dumneaei venind cu propuneri constructive și judicioase, antrenându-și,

astfel, colegii într-o discuție deosebit de colegială, dar și principală.

Experiența a constituit argumentul forte în ceea ce privește modalitățile de evaluare academică în luările de cuvânt ale Tatiane Tofan - doctor în economie, lector superior universitar, Gheorghe Căldare – doctor în istorie, conferențiar universitar, Teodor Popescu – doctor în istorie, conferențiar universitar, Orest Tărăță – doctor în științe politice, conferențiar universitar, Ana Gorea – doctor în filologie, conferențiar universitar,

precum și ale altor participanți la seminar.

Ședința seminarului metodic a demonstrat încă o dată, în mod imperios, nu numai necesitatea stringentă de a perfecționa în permanență formele, metodele și procedeele pedagogiei academice (în cazul dat – evaluarea academică), dar și interesul deosebit al profesorilor Academiei noastre pentru diversificarea formelor și metodelor andragogice de predare, pentru sporirea în continuare a eficienței procesului de instruire.

Cor. „F.P.”

Scopul principal - dezvoltarea competențelor

În perioada 04 – 15 aprilie curent, în cadrul Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, s-a desfășurat cursul de dezvoltare profesională la comanda de stat „Adaptarea și integrarea în funcția publică” pentru funcționarii publici debutanți din cadrul autorităților administrației publice locale, care a urmărit scopul de a dezvolta competențele, abilitățile și atitudinile profesionale ale funcționarilor publici debutanți necesare pentru îndeplinirea funcției publice.

Pe parcursul cursului de dezvoltare profesională, audienții au fost familiarizați cu prevederile cadrului normativ ce reglementează activitatea funcționarului public, teoria și practica organizării și funcționării administrației publice; și-au dezvoltat abilitățile de a procesa informația, elabora note informative, rapoarte, proiecte de decizii, scrisori etc., de a utiliza tehnologiile informaționale: programele Word, Excel, Internet; de a modela atitudinile pentru soluționarea petițiilor în

administrația publică locală, implementarea principiilor și normelor de conduită.

Între 5 și 7 aprilie 2011, Academia de Administrare Publică, în colaborare cu Cancelaria de Stat, a organizat cursul de dezvoltare profesională cu tematica „Gestionarea personalului din administrația publică: aspecte juridice”, destinat instruirii colaboratorilor subdiviziunilor resurse umane și serviciilor juridice din cadrul autorităților administrației publice centrale.

Obiectivele propuse pentru dezvoltarea profesională a funcționarilor publici au ținut de studierea și actualizarea cunoș-

tințelor participanților în domeniul cadrului legal ce reglementează managementul resurselor umane în administrația publică; dezvoltarea abilităților de implementare uniformă și corectă a procedurilor de personal în autoritatea publică; sensibilizarea atitudinii de responsabilitate pentru exercitarea sarcinilor de serviciu.

În perioada 04 - 08 aprilie 2011, Academia de Administrare Publică, în colaborare cu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, a organizat cursul finanțat de Fondul fiduciar multidonator cu tematica „Abilități manageriale”, pentru instruirea personalului cu

funcții de conducere din cadrul autorităților administrației publice centrale.

Scopul organizării cursului constă în dezvoltarea abilităților manageriale necesare exercitării eficiente a atribuțiilor de serviciu. Aprofundarea și actualizarea cunoștințelor în domeniul managementului/leadership-ului; managementului schimbării; managementului informației; dezvoltarea abilităților de cunoaștere și înțelegere a principalelor componente și forme ale comunicării; înțelegere și aplicare a tehnicilor de management al stresului; identificare a factorilor care afectează comunicarea eficientă; gestionare a unei situații dificile și de interacțiune cu persoanele dificile; aplicare a principiilor și tehnicilor de management al timpului și de stabilire a priorităților; modelarea atitudinilor necesare managerului să înțeleagă ansamblul comportamentului într-o organizație au constituit obiectivele de bază ale cursului.

Maria MURAVCA

ALEGERI, ВЫБОРЫ, ELECTION(S), ELECTION

Tematica sugerată de selecția terminologică realizată în cadrul acestui glosar a fost determinată de o problemă de importanță majoră în Republica Moldova: apropiatele alegeri locale, dar și cele ulterioare, parlamentare. La lecțiile de limbi străine, desfășurate în

Academia de Administrare Publică, se discută evenimentele politice curente, știrile locale, regionale și internaționale. **Noțiunile specifice acestui domeniu au fost reperate** din diverse surse sociopolitice, acte oficiale, periodice și literatura de specialitate. Glosarul

este în patru limbi și e destinat studenților și masteranzilor cu studii la facultățile administrare publică, management, relații internaționale și drept, precum și funcționarilor publici, care doresc să-și fortifice cunoștințele lor în domeniu și capacitățile de exprimare cu

elemente terminologice adecvate.

Vlad CANȚÎR, profesor de limba franceză, Catedra de limbi străine aplicate,

Alla PLEȘCO, profesoară de limba engleză, Catedra de limbi străine aplicate

ENGLISH	FRANÇAIS	ROMÂNĂ	РУССКИЙ
to ballot (v.)	voter, faire le scrutin secret	a vota, a vota prin vot secret	голосовать, проводить тайное голосование
to ballot for a list	voter par liste, voter pour scrutin plurinominal, voter pour scrutin uninominal	a vota pentru întreaga listă, a vota pentru lista plurinominală, a vota pentru lista uninominală	голосовать за весь список, баллотировка кандидатов по спискам, голосовать за кандидатов на несколько мест
to ballot for a single candidate	voter pour scrutin par appel nominal	a vota nominal, a vota pentru un candidat	голосовать за отдельную кандидатуру, голосовать поименно, голосовать за кандидата на одно место
a ballot (n.)	un vote, un vote secret, un scrutin, un tour de scrutin	un vot, un vot secret, un scrutin, un tur de scrutin	голосование, тайное голосование, выборы, баллотировка, жеребьевка, избирательный бюллетень, список кандидатов для голосования, общее количество поданных голосов, итоги голосования
a ballot-paper	un bulletin de vote	un buletin de vot	бюллетень для голосования
a ballot- box	l'urne électorale, une boîte de scrutin	urnă electorală, o ladă pentru alegeri	урна для голосования, баллотировочный ящик
open ballot	un vote à mains levées, un scrutin public, un vote public	un vot deschis, un scrutin public, un vot public	открытое голосование, открытые выборы, голосование с поименным объявлением кандидатов, голосование путем поднятия рук
secret ballot	un scrutin secret, un vote secret	un scrutin secret, un vot secret	тайное голосование, закрытое голосование
(an) absentee ballot	un vote par correspondance, bulletin de vote d'un (électeur) absent	un vot prin corespondență, un buletin de vot al unui (elector) absent	заочное голосование, открепительный талон, бюллетень для заочного голосования
single ballot	un seul tour de scrutin	un singur tur de scrutin	выборы с одной баллотировкой, выборы в один тур
successive ballots	un scrutin à plusieurs tours, le deuxième tour	alegeri cu mai multe tururi, turul doi	выборы с несколькими баллотировками, выборы в несколько туров
a second ballot	un scrutin répété	un scrutin repetat	перебаллотировка, новый тур голосования
a short ballot	une liste électorale courte, un court bulletin de vote	o listă electorală scurtă, un buletin de vot scurt	короткий избирательный бюллетень
short ballot	une défaite électorale	o înfrângere electorală	поражение на выборах

ALEGERI, ВЫБОРЫ, ELECTION(S), ELECTION

presidential short ballot	une défaite sur les présidentielles, un court scrutin présidentiel	o înfrângere în alegerile prezidențiale, un scrutin prezidențial scurt	поражение на президентских выборах
a postal ballot	un vote par correspondance	un vot prin corespondență	голосование по почте
partisan ballot	les élections où les candidats sont désignés par les partis	alegeri în care candidații sunt desemnați de partide	выборы, на которых кандидаты выдвигаются от партий
non -partisan ballot	scrutin impartial, les élections où l'on n'expose pas les candidats du parti	un scrutin impartial, alegeri în care candidații partidului nu sunt expuși	выборы, на которых не выставляются партийные кандидатуры
a spoiled ballot = a mutilated ballot	un scrutin gâté, un bulletin de vote abîmé	un scrutin ratat, un bulletin de vot deteriorat	испорченный избирательный бюллетень
advisory ballot	un scrutin consultative, un vote consultatif	un scrutin consultativ, un vot consultativ	совещательное голосование
void ballot	un scrutin nul	un scrutin nul	недействительное/предварительное голосование
a bedsheet ballot	une longue liste de candidats sur le bulletin de vote	o lista lungă de candidați pe buletinul de vot	длинный список кандидатов на бюллетене голосования
a blanket ballot	un vote par liste	un vot pentru lista întreagă	голосование списком
ballot-box stuffing	la falsification du scrutin	falsificarea alegerilor	фальсификация выборов
to stuff the ballot-box	falsifier les élections	a fraudă alegerile	фальсифицировать выборы
to take a ballot	faire le vote, soumettre au vote	a vota, a pune la vot	проводить голосование, ставить на голосование
to elect by ballot = to vote by ballot	élire par scrutin secret	a alege prin vot secret	избирать тайным голосованием
to cast a ballot	voter aux elections, baisser le bulletin de vote	a vota în alegeri, a lăsa buletinul de vot în urnă	голосовать на выборах, опускать избирательный бюллетень, подать избирательный бюллетень
to cast single ballot	créer la visibilité du vote unanime	a crea vizibilitatea de vot unanim	создать видимость единодушного голосования

„Reforma în domeniul social este una foarte sensibilă”

(Sfârșit. Început în pag.3)

Anume din aceste considerente, vechimea în muncă se va majora de la 20 la 25 de ani și va crește treptat cu câte 6 luni anual. La ora actuală, a mai adăugat ministrul, sunt diferite stagii de cotizare – de 20, 30 de ani sau chiar stagiul obligatoriu de 15 ani, iată și aici trebuie să excludem aceste diferențe. Concomitent, sunt mărimi diferite a pensiilor: pentru cineva până la 80% din salariu, pentru alții – până la 75% sau 42%, iar pensia generală constituie 27-28% din salariu. Și în acest domeniu există o mare inechitate. Anume din această cauză au început refor-

mele în domeniul respectiv. Nu sunt reforme de dragul reformelor, a precizat dna Buliga, ci există principii clare spre care noi tindem și anume să lichidăm discrepanța dintre pensia de 567 de lei și cele de mii de lei. Se procedează astfel și fiindcă astăzi există în societatea noastră o anumită îngrijorare, când cei care muncesc și plătesc, nu văd legătura directă dintre contribuția pe care o aduc și pensia ce urmează să o primească. Totodată, s-a subliniat că guvernul, sindicatele, patronatele vor crea anumite mecanisme de protecție pentru persoanele

care muncesc în condiții nocive și dificile. Desigur, activitatea aviatorilor, a minerilor, chiar și a balerinelor trebuie să fie protejată, fiindcă sunt profesii necesare societății. În prezent se lucrează asupra unei noi liste, din care va fi clar cum statul sau patronul își vor asuma contribuții suplimentare pentru anumite profesii. Se vor găsi formule potrivite de protecție pentru cei care muncesc în condiții dăunătoare și dificile. Vor fi examinate absolut toate variantele și nu este exclus că pentru anumite categorii de angajați se vor păstra prevederile actuale în ceea

ce privește protecția muncii lor. Se vor căuta soluțiile necesare în cadrul unor discuții cu părțile interesate, a dialogului social, ținându-se cont și de schimbările ce au loc pe piața muncii din țara noastră.

La solicitările corespondenților de a se referi la înaintarea candidaturii doamnei Valentina Buliga, la funcția de primar al capitalei din partea Partidului Democrat, dumneaei a afirmat că la astfel de întrebări va răspunde numai după ce va fi degrevată din funcția pe care o deține în prezent.

Cor „F.P”

A apărut revista

“Administrarea Publică” nr.1/2011

Recent, a ieșit de sub tipar și a fost difuzat abonatilor nr.1/2011 al revistei metodico-științifice trimestriale „Administrarea Publică”, fondată în anul 1993 de Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, înregistrată la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr. 172 din 15 septembrie 2004 și acreditată științific la profilul administrarea publică, științe politice și drept (hotărârea CSȘDT al AȘM și CNAA nr. 61 din 30 aprilie 2009 cu modificările și completările ulterioare).

De data aceasta revista se deschide direct cu rubrica „Administrarea publică: teorie și practică”, la care subsemnează **Tamara Gheorghița, master în relații internaționale, doctorand, șef al Direcției politica de cadre a Guvernului Republicii Moldova**, cu articolul „Aspecte conceptuale și practice privind serviciul public superior”, **Ion Dulschi, doctor în istorie, conferențiar universitar** – cu articolul „Autorități autonome ale administrației publice centrale” și **Vlad Canțâr, lector superior universitar, doctorand** – cu articolul „Identificarea situațiilor comunicative în administrarea publică în context sociocultural”.

Rubrica „Societatea civilă și statul de drept” este susținută de articolul „Rolul stagiului de cotizare la stabilirea dreptului social” (autor – **Nicolae Roman-daș, doctor în drept, profesor universitar interimar**), precum și de articolele „Unele reflecții juridice privind modelarea deciziilor angajatorului în segmentul resurselor umane în vederea optimizării cheltuielilor pentru personalul angajat” (autori – **Nicolae Romandaș și Eduard Boișteanu, doctor în drept, conferențiar universitar**), „Îmbătrânirea demografică în R. Moldova: contextul național existent și eficientizarea reformelor în domeniul îmbătrânirii

populației” (autor – **Boris Gâlca, doctor în științe medicale, șef al Oficiului UNFPA (Fondul ONU pentru populație)** din Republica Moldova), „Impactul cadrului legislativ asupra statutului funcționarului public” (autor – **Vasile Gherman, director Consulting SRL „Fragher.Com”, masterand**).

Tatiana Manole, doctor habilitat în economie, profesor universitar, vine la rubrica „Economie și finanțe publice” cu unele „Sugestii asupra proiectului de lege „Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale”, prin care dă o serie de aprecieri pozitive acestui proiect de lege, reliefând și argumentând, totodată, un șir de neajunsuri, dar și lansând mai multe propuneri în vederea îmbunătățirii acestui proiect de act legislativ. În cadrul aceleiași rubrici este inserat și materialul „Trăsăturile caracteristice ale pregătirii profesionale a resurselor umane în administrația publică din SUA”, semnat de **Tatiana Tofan, doctor în economie, lector superior universitar**.

Una dintre cele mai interesante și mai variate rubrici din acest număr de revistă este, în opinia noastră, „Instruirea funcționarilor publici: strategii și tehnologii noi”, care este inaugurată de un articol în limba engleză – „Teaching content and language in ESP classes” – semnat de **Ana Gorea, doctor în filologie, conferențiar universitar**, în care autoarea ia în dezbateră predarea limbii engleze pentru scopuri specifice, după care urmează materialele „Facilități în procesul de creare a unui site pentru neprogramatori”, semnat de **Teodora Gherman, doctor în științe pedagogice**, „Necesități de instruire și predare andragogică a limbii franceze funcționarilor publici din Republica Moldova” (autor – **Vlad Canțâr**), precum și „Ridicarea nivelului de pregătire a funcționarilor publici în dome-

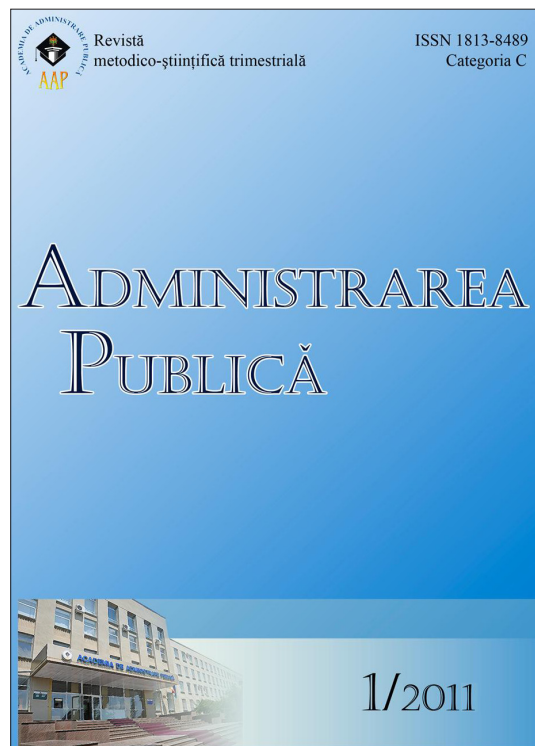
niul tehnologiilor informaționale și de comunicații”, semnat de **Eugenia Cebotaru, lector superior universitar**.

„Moldova este cea mai săracă țară din Europa și „încă se mai confruntă cu cele mai elementare probleme de edificare statală”. Asemenea Bielorusiei, Moldova este un stat postsovietic nou și, deoarece o parte importantă din teritoriul acesteia a fost anterior parte a României, identitatea ei națională rămâne neclară”, astfel este văzută Republica Moldova de către **Sandra Lavenex, doctor, profesor asistent în Studii Europene și Relații Internaționale la Universitatea din Berna, Elveția**, în articolul „Justiția și afacerile interne și noii vecini ai UE: administrare în afara statutului de membru?”, inserat la rubrica „Relații internaționale și integrare europeană”. La aceeași rubrică, **Silvia Dulschi, doctor în istorie, lector superior universitar**, semnează articolul „Diplomația parlamentară – factor important în cooperarea internațională”.

Nu lipsește, de asemenea, nici tradiționala rubrică „Tribuna tânărului cercetător”, la care subscriu **Alexei Sturza, doctorand**, și **Antonina Cotelea, master în management**, cu articolele destul de originale „Completerea automatizată a suplimentelor la diplomele de licență și de master” și, respectiv, „Locul și rolul comerțului exterior în sistemul economiei naționale”.

Ultimele file ale primului număr al revistei „Administrarea Publică” din 2011 sînt repartizate rubricii „In memoriam”. **Aurel Simboteanu, doctor în politologie, conferențiar universitar**, semnează un cutremurător cuvânt de adio în memoria lui Mihail Platon, fondatorul și primul rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, redactor-șef al revistei „Administrarea Publică” pe parcursul mai multor ani, care s-a stins din viață la mijlocul lunii februarie a anului curent.

Gheorghe BĂJENARU

Versuri plămădite în minele din Kazahstan

În vinerea de 8 aprilie a.c. am avut fericita ocazie să particip, la sediul Bibliotecii Municipale „B.P. Hașdeu”, la o adevărată sărbătoare de cuget și simțire românească, prilejuită de lansarea unor cărți cu genericul „Românii din jurul României”, promovate cu entuziasm și deosebită dăruire sufletească de profesorul Vasile Șoimaru.

Primul volum din șirul celor prezentate publicului a fost „De parte - Aproape” semnat de Simion Plămădeală, născut în anul 1935 în satul Grinăuți, fostul județ Bălți. În anul 1954, după absolvirea școlii medii din satul vecin Pelinia, acesta a fost admis la Facultatea de Istorie și Filologie a Institutului Pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău. Fiind înspăimântat de perspectiva predării limbii și literaturii ruse într-o școală dintr-un sat de pe malul Prutului, unde fusese repartizat în primăvara anului 1959, a plecat pentru totdeauna la „țelină”, în Kazahstan, ca mai apoi să coboare în minele de cărbuni pentru 30 de ani, până la pensie...

În tot acest răstimp Simion Plămădeală a scris sute și sute de poezii în limba maternă și în grafia latină, fapt ce demonstrează elocvent că nu și-a trădat niciodată sfânta lui Patrie – limba română.

În continuare, pentru a păstra atmosfera inedită a acelei reuniuni, vom reproduce unele secvențe din mărturisirile participanților.

Vasile ȘOIMARU: L-am cunoscut dl Simion Plămădeală, aflându-mă într-o deplasare în Kazahstan, am fost și la dumnealui acasă și cred că puțini intelectuali de la noi au o asemenea bibliotecă, de circa 3000 de volume, cum are dânsul. Majoritatea cărților sunt în limba română. Posedă colecții întregi de reviste și ziare, „Nistrul”, „Basarabia”, „Literatura și Arta”, „Glasul Națiunii” ș. a., precum și o mulțime de poezii și lucrări în limbile română și rusă. Am rămas, pur și simplu, surprins de această bogăție. Am cerut îngăduința dumnealui de a selecta niște poezii în vederea editării lor la Chișinău. La realizarea acestui proiect m-a ajutat un prieten de la București și rectorul ASEM, dl Grigore Belostecinic.

În continuare a vorbit compatriotul nostru, sosit din stepele kazah.

Simion PLĂMĂDEALĂ: Bună ziua, dragii mei, că nu v-am văzut de peste 50 de ani. Aflându-mă acolo, atâtă amar de vreme, n-am uitat nici un cuvânt din cele învățate de la mama și de la oamenii din sat. Astăzi vreau să vă spun că vă iubesc cum nu v-a iubit nimeni pe acest pământ. Vă doresc din suflet numai zile frumoase și să fiți oameni vrednici și buni.

La finele căldurosului său discurs, omagiatul a recitat câteva poezii, primite cu aplauze de cei prezenți.

Cu deosebită atenție au fost ascultate cele povestite de dl **Nicu PLUȘCHIS**, președintele societății culturale „Dacia” a românilor din Karaganda, Kazahstan: Vă transmit salutări fierbinți din partea tuturor dacilor din Kazahstan. Suntem în această țară o comunitate de basarabeni, moldoveni, bucovineni, români care numără în prezent peste 40 000 de membri. Am ajuns acolo în rezultatul valurilor de deportări din anii '40-'50, precum și celor veniți mai târziu la pământurile deșelente. Pe parcursul anilor ne-am organizat într-o societate română „Dacia”. Am numit-o așa pentru a nu supăra pe nimeni, deoarece se știe că în vechime dacii au fost strămoșii noștri și cu aceasta am încheiat discuția privind identitatea noastră. Am deschis o școală duminicală, care poartă numele lui Mihai Eminescu, în cadrul căreia învățăm limba română. Am organizat un ansamblu folcloric de cântece și dansuri și ne străduim să păstrăm tradițiile și obiceiurile moștenite din străbuni. În acest spirit ne educăm și copiii. Vreau să vă spun, că dacă noi în Kazahstan,

la 5 000 de km de baștină, vorbim așa cum vorbesc eu acum, asta înseamnă că nu suntem pierduți.

Am onoarea să înmânez bibliotecii municipale „B. P. Hașdeu” un album despre lagărul Ivdel, unde au fost deportați peste 60 000 de moldoveni, peste 7 000 de ostași români, prizonieri din cel de-al II-lea război mondial. Se spune că peste 1000 din foștii ostași au fost îngropați acolo, unde li s-a înălțat și un monument. E păcat că până în prezent în Kazahstan, unde-și dorm somnul de veci mii și mii de conaționali de-ai noștri, deportați fără nici o vină, nu există nici un monument în amintirea lor. Câte odată mă doare inima și sufletul, când văd că acolo au fost ridicate monumente în memoria armenilor, georgienilor, azerilor, kirgizilor, japonezilor, francezilor, finlandezilor, lituanienilor – decedați departe de patria lor. Lipsește doar cel al moldovenilor.

Dl Plușchis, care în obârșia sa are rădăcini lituaniene și moldovenești, și-a exprimat recunoștința față de domni Vasile Șoimaru, Vasile Grozavu și altor consăngeni, care le ajută să-și păstreze identitatea departe de baștină.

Spiridon VANGHELI, scriitor: Eram în anul IV la Institutul Pedagogic, iar consăteanul meu, Simion, era în anul I. Activa pe atunci un cenaclu literar la instituția noastră la care participau Grigore Vieru, Victor Teleucă, Pavel Boțu, Ion Ungureanu, Mihail Ion Cibotaru, Valentin Mândăcanu, Andrei Strâmbeanu, Gheorghe Vodă ș. a. Acolo a venit și Simionel. Mai făcea unele șotii. Odată a aruncat carnetul comsomolist, dar întotdeauna mă chemau la

decanat pe mine. Eram tineri, frumoși și îndrăzneți. Țin minte că i-am spus atunci: „Dacă nu vrei să fii comsomolist, nu fi. Dar de învățat trebuie.” Din păcate, așa s-a întâmplat că în drum spre Institutul Unional de Literatură „M. Gorki”... am fost înrolat în rândurile armatei, nimerind în Kazahstan. Țin minte că am primit o scrisoare de la tine, Simioane, care mi-a încălzit sufletul în frigul și pustietatea strașnică de acolo. Ai muncit zeci de ani în mina de cărbune, dar cred că tu ai făcut lumină prin toată munca ta și lumina asta a rămas și în poeziile tale.

Maestrul l-a felicitat pe consăteanul său cu ocazia apariției culegerii de versuri și a ținut să precizeze că dl Șoimaru, prin străduința căruia a apărut, „este o minune a pământului nostru. Dacă am avea mai mulți șoimari din aceștia, am soluționa cu succes problemele care, deocamdată, rămân nerezolvate”.

Sora poetului, **Maria PLĂMĂDEALĂ**, a remarcat că fratele său, Simion, a avut un vis, să devină scriitor sau pictor. Și e foarte bine, că prin susținerea unor conaționali inimoși a reușit, chiar la această vârstă înaintată, să-și vadă versurile scrise în străinătate, editate la baștină.

Lidia KULIKOVSKI, director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hașdeu” s-a referit la frumusețea și profunzimea creației poetului mistuit de dorul de casă, de neam de limba maternă, dar și de oamenii frumoși și dragi de la baștina sa, de foștii săi colegi de studii Gr. Vieru, P. Dudnic, An. Ciocanu, Gh. Vodă, cărora le-a dedicat și versuri.

Moderatoarea evenimentului a vorbit de asemenea cu mult suflet și emoție despre poemul inedit „Când poama înflorește în Moldova”.

Mesajul acesta profund uman, de un patriotism fără egal, a ajuns datorită acestei cărți – o rândunică neobișnuită, plină de inspirație – la mulți doritori glee strămoșească, la toți oamenii dragi din satul natal și din toată Moldova. E o carte cu mult sens, cu mult sentiment, cu o nebanuită dragoste de oameni, de frumos, de neam, de valorile noastre nemuritoare.

Gheorghe BOLOGAN

Prunariu, decorat de Medvedev pentru merite în cucerirea spațiului cosmic

sursa: kremlin.ru

Șeful statului rus i-a înmănat lui Dimitru Prunariu medalia „Pentru merite în cucerirea spațiului cosmic”. Cu această distincție au fost onorați 14 cetățeni proveniți din alte state decât Rusia, și anume din SUA, Japonia, Franța, Germania, Belgia, Bulgaria, Ungaria și Slovacia.

“Pentru mine este o onoare deosebită să primesc o decorație din partea președintelui Federației Ruse cu ocazia acestor zile memorabile. Am avut prilejul să întâlnesc până acum mulți șefi de stat, inclusiv trei președinți ai fostei URSS și de fiecare dată întâlnirile au fost

emoționante și plăcute”, a declarat Dimitru Prunariu.

În cadrul ceremoniei, liderul de la Kremlin a decorat și o serie de cosmonauți ruși, persoane care au contribuit la explorarea spațiului, care au lucrat în industria constructoare de rachete. Între numele sonore au figurat Valentina Tereșkova - prima femeie care a călătorit în spațiu, Aleksei Leonov, Vladimir Șatalov.

Dimitru Prunariu este singurul român care a ajuns în spațiul cosmic. El a efectuat zborul în perioada 14-22 mai 1981, la bordul navei cosmice “Soiuz 40” și al laboratorului spațial “Saliut-6”.

Dacă președintele rus îi acordă această medalie deose-

bită, statul român îl “recompensează” pe Prunariu cu tăierea pensiei sale militare, Dimitru Prunariu neputând justifica, potrivit inițiativei guvernului Boc, tocmai perioada petrecută în Cosmos.

Prin zborul lui Dimitru Prunariu în spațiu, România a devenit a noua țară din lume care își promovează capacitatea științifică în spațiul extraatmosferic prin intermediul unui cosmonaut propriu.

Dimitru Prunariu este președintele Comitetului ONU pentru Utilizarea Pașnică a Spațiului Extraatmosferic, dar deține și funcția de președinte în exercițiu al Filialei Europene a Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic.

Desecretizarea FBI este o păcăleală. Nu există OZN-uri

Desecretizarea unor documente FBI care fac referire la extraterestri este o mare păcăleală, spune coordonatorul Observatorului Astronomic “Amiral Vasile Urseanu” din București Adrian Șonka.

“Nu există OZN-uri. Oricine ar fi văzut ceva de genul acesta sigur a confundat cu altceva, cum ar fi planeta Venus, un satelit, un avion, un nor, pentru că sunt foarte mici șansele să vedem cu

ochii noștri OZN-uri. Extraterestrii, dacă ar exista, ne-ar studia de departe fără să ne dăm seama”, a declarat Adrian Șonka.

“Nu s-a desecretizat nimic, oricum se puteau citi dosarele (...) Chiar dacă există niște dosare legate de OZN-uri, să știți că cei care lucrează în guverne, nu prea știu multă astronomie, astronautică. Ei pot fi păcăliți ușor”, a spus Adrian Șonka, menționând

că dacă un guvern are niște documente nu înseamnă că evenimentul chiar s-a întâmplat.

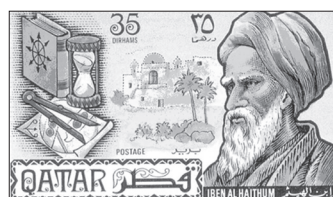
Adrian Șonka a spus că de multe ori planeta Venus sau alte stele strălucitoare sunt confundate cu OZN-uri.

10 oameni de știință puțin cunoscuți care au schimbat lumea

Putem spune, într-o viziune minimalistă, că întreaga noastră istorie se rezumă la două mari direcții ale existenței: supraviețuirea și explicarea lumii înconjurătoare, până la stele.

Savanți precum Darwin, Newton, Einstein și Galileo sunt acceptați de aproape orice pământean ca stâlpi ai progresului științific.

Dar nepopular nu înseamnă musai și lipsit de impor-

tanță, în termeni științifici. De aceea, vă propunem să descoperim, împreună, realizările a zece cercetători care au schimbat lumea, în bine sau în rău, dar care sunt puțin cunoscuți publicului larg.

10. Ibn Al-Haytham / Al-hazen (965-1040)

Născut în Basra, Irak, al-Haytham a fost un om de știință și un matematician de origine arabă, sau persană, de la granița secolelor X-XI. Savantul musulman a adus contribuții notabile în domeniul precum matematica, anatomia, astronomia, medicina, filosofia și fizica. Totuși, de departe cea mai importantă activitate a cercetătorului

musulman Alhazen a fost studiul asupra opticii, concretizat prin tratatul de optică în șapte volume “Kitab al-Manazir” (Carte de optică). Tot omul de știință irakian a vorbit pentru prima oară despre camera obscură și a pus bazele dezvoltării microscopului și chiar principiilor optice ale artei renescentiste. Microscopul și-a găsit ulterior utilizări esențiale în medicină, microbiologie și chimie.

Procuratura Generală a deferit justiției cauza celor trei ex-ofițeri din cadrul Direcției Antidrog

Procuratura Generală a transmis în instanța de judecată cauza penală în privința a 3 ex-ofițeri din cadrul Direcției Antidrog a Ministerului Afacerilor Interne, învinuiți de:

- depășirea atribuțiilor de serviciu;
- răpirea unei persoane, din interes material, de un grup criminal organizat.

Reamintim că, în februarie curent, au fost reținuți 3 ofițeri,

fiind învinuiți de procurori că, în decembrie 2010, cunoscând despre intenția unui bărbat de a schimba apartamentul său din mun. Bender cu unul din capitală pentru o recompensă de 15000 dolari SUA, în scopul răpirii acestei persoane pentru obținerea banilor, au format un grup criminal organizat.

Potrivit rechizitoriului întocmit de procurori, învinuiții, sub pretextul perfectării do-

cumentelor pentru schimbul apartamentului, au chemat victima la Chișinău.

Doi dintre învinuiți, fiind în exercițiul funcției, cunoscând despre faptul că în privința victimei de către autoritățile auto-proclamatei republici nistrene este inițiată o urmărire penală, contrar prevederilor legislației Republicii Moldova, l-au reținut.

Foștii polițiști mai sunt în-

vinuiți că, în timpul răpirii, au maltratată victima și cu automobilul de serviciu al Direcției Antidrog au transportat-o într-o direcție necunoscută.

Procurorii informează că, din momentul maltratării și răpirii victimei locul aflării sale nu este cunoscut.

La demersul procurorilor în privința învinuiților a fost aplicată măsura preventivă de arest.

Dosarul Caramalac va rămâne în gestiunea procurorilor moldoveni

Curtea Supremă de Justiție a admis recent recursul Procuraturii Generale referitor la o cauză penală în care este învinuit Grigore Caramalac, alias „Bulgaru”.

Ultimul este învinuit de procurori de comiterea infracțiunilor de banditism, complicitate la tentativă de omor premeditat cu circumstanțe agravante, șantaj și sustragere în proporții deosebit de mari din avutul proprietarului, fiind anunțat în urmărire internațională.

În luna februarie curent însă printr-o hotărâre, Judecătoria sect. Rîșcani i-a obligat pe procurori să expedieze cauzele penale în privința lui Ca-

ramalac în adresa Procuraturii Generale a Federației Ruse pentru efectuarea urmăririi penale.

Procuratura Generală a RM a contestat această hotărâre ca fiind vădit ilegală. Potrivit procurorilor, respectiva hotărâre a fost emisă contrar prevederilor Convenției europene privind transferul de proceduri în materie penală și a Legii „Cu privire la asistența juridică internațională în materie penală”.

Astfel, urmare recursului declarat de Procurorul General, procedurile penale pe numele lui Gr. Caramalac vor rămâne în gestiunea Procuraturii Generale a Republicii Moldova.

Dosarul primarului de Strășeni a ajuns în judecată

Cauza penală pornită în privința primarului de Strășeni a ajuns în instanță. Procurorii anticorupție i-au înaintat învinuirea în baza alin. 3, art. 324 Cod penal – corupere pasivă.

Amintim că la 24 ianuarie curent Centrul anticorupție, în comun cu procurorii, l-au reținut în flagrant delict pe primarul or. Strășeni Priguza Constantin, funcționarul fiind bănuț de extorcarea a 4000 de euro de la un agent economic pentru a-i semna procesele-verbale de recepție a unor lucrări efectuate de acesta pentru primărie.

Atunci, ofițerii anticorupție l-au reținut pe primar chiar în curtea casei sale după ce aces-

ta a primit cei 4000 euro marcați „mită CCCEC”.

Anterior, sub controlul ofițerilor CCCEC, edilul a mai primit 10 000 lei, bani preținși de la același agent economic pentru urgentarea transferului de bani din contul primăriei în contul firmei în cauză.

**Serviciul de presă
al Procuraturii Generale**

Un ofițer al CCCEC a fost împușcat în cap în timpul unei misiuni de serviciu

Un colaborator al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției a fost împușcat în cap în timpul reținerii unei grupări care făcea contrabandă cu mărfuri aduse din Ucraina. Ofițerul a ajuns la spital în stare gravă.

Directorul-adjunct al Direcției generale urmărire penală

CCCEC, Bogdan Zumbreanu, a declarat într-o conferință de presă că în opt ani de la fondarea Centrului acesta este primul caz când s-a tras într-un colaborator.

Luni seara, 11 aprilie, în jurul orei 21.00, ofițerii anticorupție s-au deplasat pe adresa unde urmau să efectueze o

percheziție la domiciliul unuia dintre suspecți. Aceștia au intrat în casă, au imobilizat o persoană, iar în acest timp din camera vecină cineva a deschis focul dintr-un pistol, care mai târziu s-a demonstrat că era deținut ilegal. Ca rezultat al schimbului de focuri, unul dintre colaboratorii Centrului

a fost grav rănit în regiunea capului.

Misiunea s-a desfășurat la Ștefan Vodă. Procuratura raională a inițiat o cauză penală pe faptul cauzării leziunii corporale grave unui colaborator CCCEC. Persoana care a tras riscă de la 5 la 12 ani de închisoare.

Serviciul de presă al CCCEC

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

APROFUNDARE

Termenul aprofundare se referă la dinamica integrării și a fost folosit de la începutul construcției europene. Pentru a ajunge la o „uniune din ce în ce mai strânsă” între popoarele Europei (expresie menționată în articolul 1 al Tratatului privind Uniunea Europeană), Comunitățile Europene au parcurs mai multe etape: Uniunea Vamală, Piața unică, Zona euro. Aprofundarea este un proces paralel cu extinderea UE și este adesea considerat o etapă necesară înainte de extinderii. În acest sens, pentru a crea cadrul favorabil integrării noilor state membre, s-a decis reformarea principalelor politici comunitare (politica agricolă comună și politica structurală) și a modului de funcționare a instituțiilor. Se mai spune despre aprofundare că reprezintă dezvoltarea pe verticală a Uniunii Europene, în timp ce extinderea este dezvoltarea pe orizontală. Cele două procese sunt complementare, de aceea adesea se spune: nici extindere fără aprofundare, nici aprofundare fără extindere. Extinderea permite Europei să se manifeste cu mai multă forță în lumea globală, iar aprofundarea consolidează noua Europă extinsă. Când vorbim despre aprofundare, ne gândim la nenumăratele reforme realizate de-a lungul timpului prin AUE sau Tratatul de

la Maastricht, Amsterdam, Nisa, Lisabona; ne gândim la reformele graduale, dar și la salturi precum UEM, Schengen, PESA, EUROCORPS etc.

ARMONIZAREA FISCALĂ

Armonizarea fiscală constă în coordonarea sistemelor de impozitare ale statelor membre, pentru a evita schimbările neuniforme și concurențele din politicile fiscale naționale, care ar putea dăuna pieței interne.

Domeniul impozitării a rămas, în mare parte, în sfera de decizie a statelor membre. Există însă un grad minim de armonizare, de exemplu, nivelul comun pentru TVA, care impune o valoare minimă a taxei pe valoare adăugată de 15% pentru toate produsele (cu excepția unor scutiri sau autorizații speciale). Adoptarea monedei unice în 15 dintre statele membre face necesară stabilirea unor cote comune pentru TVA și a unor norme comune pentru impozitarea afacerilor. Statele membre care formează împreună

zona euro sau Euroland sunt: Austria, Belgia, Cipru, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxembourg, Malta, Olanda, Portugalia, Slovenia și Spania. Dintre ele, Cipru și Malta au primit acceptul oficial de a adera la Zona euro în iulie 2007 și au adoptat euro la 1 ianuarie 2008. În 1997, statele membre au inițiat o amplă dezbateră referitoare la o posibilă acțiune coordonată pentru a controla efectele negative ale concurenței fiscale. Au fost abordate, în special, trei domenii: impozitul pentru societățile comerciale, impozitarea veniturilor din conturile de economii și impozitarea redevențelor între societățile comerciale.

ASISTENȚĂ DE PREADERARE

Asistența de preaderare are rolul de a ajuta statele candidate în îndeplinirea criteriilor de aderare (criteriile de la Copenhaga) și este stabilită prin parteneriatele de aderare. Pentru ca statele candidate să poată realiza schimbările necesare la nivel instituțional în vederea alinierii la acquis-ul comunitar și pentru a putea face față obligațiilor care decurg din statutul de stat membru, sunt necesare investiții considerabile. Asistența de preaderare este parte a Strategiei de preaderare, aprobată la finalul anului 1994, cu

ocazia Consiliului European de la Essen, care permitea pregătirea statelor candidate pentru aderarea la UE. Dincolo de alte aspecte, marea deosebire dintre această extindere și precedentele o constituia elaborarea acestei strategii ce ar fi trebuit să facă din statele candidate „membri de fapt” ai Uniunii Europene încă înainte de a fi „membri de drept” ai Uniunii. În această fază anterioară aderării la UE, relațiile UE-PECOs se desfășurau pe trei axe principale: dezvoltarea acordurilor europene de Asociere între UE și fiecare dintre cele zece PECO; instituirea unui Dialog Structurat de caracter multilateral cu PECO; elaborarea unui ghid de integrare pe Piața internă și generalizarea colaborării financiare prin programul PHARE. Această strategie a fost completată cu ocazia Consiliului European de la Luxembourg din 1997 cu „Parteneriatul pentru Aderare”, ce, așa cum arată Comisia, constituia axa principală a „noii strategii consolidate de preaderare”. Parteneriatul pentru Aderare concentra toate formele de ajutor destinate Europei Centrale și de Răsărit într-un cadru unic având drept obiectiv adaptarea programelor naționale de pregătire ale statelor candidate noului rol pe care îl vor îndeplini - cel de membri ai Uniunii Europene.

Abonarea 2011

Continuă abonarea pentru anul 2011 la revista științifico-metodică trimestrială **“ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **“FUNȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **“Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **“Funcționarul public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Gheorghe BOLOGAN - specialist principal

Valentin ȘCAREVNEA - designer

Elena BALMUȘ - specialist coordonator

Tatiana MUNTEAN - stagiară

Diana VASILOS - stagiară

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 400.

Dat la tipar 14.04.2011

“Funcționarul Public” - supliment la revista “Administrarea Publică” - publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova

E-mail: sep@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

